

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona č. II, sada č. 2	
Vzdělávací oblast	Český jazyk a literatura
Vzdělávací obor	Komunikační a slohová
Tematický okruh	Osnova, nadpis
Téma	Tvoření osnovy a nadpisů
Ročník	4.
Anotace	Tento pracovní list slouží k tvoření slohové osnovy a nadpisů. Žáci se mají naučit najít v konkrétním textu hlavní myšlenku a dát jí výstižný nadpis.
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	Žák je schopen vytvořit výstižný nadpis k daným textům. Pochopí, jak se tvoří osnova. Dokáže pracovat samostatně a v případě potřeby dokáže požádat o radu. Rozšiřuje si slovní zásobu a vyjadřovací schopnosti.
Klíčová slova	Osnova, nadpis
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Autor/vytvořeno	Mgr. Renáta Lukášová listopad /2011

Předmět: Český jazyk

Třída: 4.třída

Téma: Slohová práce –osnova, nadpis

Učivo: Tvoření osnovy a nadpisů

Rozsah vyučovacích hodin: 1

Pomůcky: pracovní list y

Charakteristika:

Tento pracovní list se zabývá tvořením osnov a nadpisů. Lze ho použít k úplnému začátku vyvození učiva.

Práce s pracovním listem:

Cvičení 1.

Žáci mají vybrat vhodný nadpis k daným ukázkám textu. Nadpis by měl vystihnout celou podstatu textu, tudíž např. u textu c) není vhodný nadpis „Balím se na výlet“, neboť v ukázce se nepíše jen o balení.

Toto cvičení by mělo vést k zamyšlení žáků, který nadpis je a není vhodný a z jakého důvodu.

Cvičení2.

Zde se již jedná o jeden text. Úkolem je vymyslet nadpisy pro jednotlivé odstavce a následně vytvořit jeden společný nadpis.

Cvičení 3.

Poslední cvičení pracuje s jedním textem z více pohledů. Žáci mají vymyslet nadpis, osnovu a také dokončit vyprávění.

Poslední cvičení jsou zaměřena na rozvoj slovní zásoby. Žáci mají úvodní text rozšířit (rozvitá souvětí, přidaná slovesa a přídavná jména...). Nejde o pokračování textu a vyprávění!

V posledním cvičení mají žáci říct, co v nejmenším počtu vět, hlavní myšlenku. Můžeme jednotlivá vyprávění i časově měřit a hodnotit z hlediska obsahu. Velmi častým problémem při vypravování totiž je: nedržení se hlavní myšlenky a odbíhání od tématu; zdlouhavé vypravování; opakování stejné myšlenky...

Můžeme zařadit i opačná cvičení, kdy na dané téma mají žáci vyprávět co nejdéle a při tom neříct podstatu věci.

Čím více budeme podobná cvičení zařazovat, tím více si žáci budou mluvený projev uvědomovat a vědomě ho řídit.

Jméno: _____

1. Přečtěte si ukázky a vyberte z nabídky nejvhodnější nadpisy

a) _____

Můj děda byl malý a hubený postavy. Vlasy měl vlnité, nakrátko ostříhané. Na sobě často nosil hnědé kalhoty a modrý pletený svetr. V létě zas chodil oblečen do bílého trika a krátkých plátěných kalhot.

b) _____

Do poloviny nádoby nalijeme mléko. Do něho nakrájíme banán, přisypeme moučkový cukr a skořici. Nakonec vše důkladně rozmixujeme ručním mixérem. Hotový koktejl rozlijeme do čistých sklenic.

c) _____

V sobotu mě čekal výlet s kamarády do hor. Zabalil jsem si do batohu mapu, jídlo, pláštěnku a několik obvazů pro případ, že by se někdo cestou zranil. Sraz jsme měli v 9.00 hod. na dětském hřišti před naší školou. Přišel jsem tam o pět minut dřív jako první.

Vařím sám

Příprava na výlet

Banánový koktejl

Můj děda

Sobotní výlet

Banánový sen

Balím se na výlet

Oblečený děda

*****
*****

2. Dopiš k jednotlivým částem nadpisy a potom vymysli jeden společný nadpis pro celý text.

O letošních zimních prázdninách jsem jel k babičce do Krkonoš. Bylo to poprvé, co jsem vyrazil sám vlakem bez rodičů. Doma jsem si sbalil batoh, mapu, peníze a samozřejmě sáňky.

.....

Ráno mě k vlaku doprovodila maminka. Cesta mi ubíhala velmi rychle. Dokonce si ke mně do kupé přisedl pán s krásným jezevčíkem. Povídali jsme si o škole, přírodě a zvířatech. Celou dobu jsem si pejska mohl hladit. I paní průvodčí byla hodná. Dokonce mi přišla říct, když se blížila zastávka, kde jsem měl vystupovat

.....

Babička i děda mě již čekali na nádraží. To bylo radosti, když jsem vystoupil z vlaku. Hned mě vzali do cukrárny a potom ještě do kina. Byly to nádherné prázdniny.

.....
.....

3. Přečti si text

Večer nás vedoucí tábora probudil se slovy, že se máme teple obléci a vzít si baterky. Věděli jsme, že nás čeká bobřík odvahy, ale netušili jsme, že to bude již tento večer. Rozdělili jsem se do skupin. Nejmenší děti šly po čtyřech, mi po dvojicích a nejstarší děti musely jít dokonce samy. Já jsem si vybral Zdeňka, svého nejlepšího kamaráda. Hned jak jsme vyšli, chytli jsme se raději za ruce. Oba nás přemohl strach. Šli jsme pomalu a s nedočkavostí vyhlíželi první světlo, kde nás měl čekat první úkol. Tu najednou .....

A) K tomuto textu vyber vhodný nadpis z nabídky. Dopiš ho nad text.

Strach v lese, Děti na táboře, Bobřík odvahy, Táborová hra, Tábor

B) Rozděl text na části. Zkus vymyslet vhodné nadpisy k jednotlivým odstavcům.

1. _____

2. _____

3. _____

C) Dovyprávěj, co se mohlo v lese chlapcům přihodit.

D) Zkus tuto větu rozvinout:

Já jsem si vybral Zdeňka, svého nejlepšího
kamaráda.....

.....
.....

E) Pokus se celý úvodní text rozšířit, doplnit.

F) Zkus co v nejkratším čase říct celý svůj zážitek z tábora či prázdnin.